

מדינת ישראל
מזכירות פדגוגית
אגף א לפיתוח פדגוגי

מיפוי תכניות לימודים – שילוב נושא יהדות אתיופיה בתחומי הדעת

מעודכן – יוני 2020

אגף	תחום דעת	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	נושאים מרכזיים
מורשת	תנ"ך ממלכתי דתי – חט"ב כיתה ח	ביסוס מוצאם היהודי ושיוכם לעם ישראל על פי התנ"ך.	1. חומש שמות לחט"ב - כחומר העשרה לפרשת משפטים - פרשנות "לא תבשל גדי בחלב אמו" במסורת ביתא ישראל - מאמרו של ד"ר יוסי זיו ללמוד וללמד: טבלה מרכזת להוראת חומש שמות – מוצג כחומר העשרה לפרשת משפטים
	תנ"ך ממלכתי דתי – חט"ע כיתה י		2. ספר שופטים - כחומר העשרה לפרקים ד-ה - הקשר בין שירת דבורה למוצאם של יהודי אתיופיה - עדת ביתא ישראל, ראו במאמרו של ד"ר יוסי זיו . ללמוד וללמד: טבלה מרכזת להוראת שופטים – מוצג כחומר העשרה לפרקים ד-ה
	תנ"ך ממלכתי דתי – חט"ע		3. סיפור שלמה - כחומר העשרה למלכים א פרק יא - על הקשר בין מלכת שבא ליהודי אתיופיה - ראו במאמרו של ד"ר יוסי זיו . ללמוד וללמד: נמצא בחומרי הלמידה למלכים א פרק י"ב
	תנ"ך ממלכתי דתי – חט"ע	ביסוס מוצאם היהודי ושיוכם לעם ישראל על פי התנ"ך.	4. פילוג המלוכה - כחומר העשרה למלכים א פרק י"ב - הקשר בין פילוג המלוכה למוצאם של יהודי אתיופיה - ביתא ישראל, ראו במאמרו של ד"ר יוסף זיו . ללמוד וללמד: נמצא בחומרי הלמידה למלכים א פרק י"ב

נושאים מרכזיים	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	תחום דעת	אגף
<p>5. בהוראת מלכים ב בכיתות יא - מעוזיה ועד אחז - בסוף הדף העשרה : קיימת השערה שמוצאם של ביתא ישראל הוא בהגלייתם בידי סנחריב מלך אשור למצרים וכוש. ראו במאמרו של ד"ר יוסי זינו</p> <p>ללמוד וללמד : נמצא בחומרי הלמידה למלכים ב – מעוזיה ועד אחז</p>		כיתה יא	
<p>6. בטבלה על הוראת ישעיהו - פרקים י"א-י"א - בחומרי העשרה : נבואת ישעיהו על חזרתם של בני מצרים פתרוס וכוש בפרק יא היא בסיס להשערה שיהודי אתיופיה (ביתא ישראל) גלו מהארץ בימי סנחריב - ראו במאמרו של ד"ר יוסי זינו.</p> <p>ללמוד וללמד : נמצא בטבלה המרכזת את הוראת פרקי ישעיהו בכיתה י"א – חומר העשרה לפרקים י"א-י"א</p>			
<p>✓ קישור ליחידה בתכנית מורשת יהדות אתיופיה :</p> <p>✓ כח הדיבור</p> <p>✓ מעמדי ברית בתנך ובעדה האתיופית</p>			
<p>הנושא : ביקור מלכת שבא - מלכים א' פרק י" / 1 - 13</p> <p>לפרק י' ניתן לשאול : האם ייתכן שהיו למלכת שבא מטרות אחרות מלבד לנסות את שלמה בחידות?</p> <p>מהלך היחידה, עם דגש על המקורות הבאים :</p> <ul style="list-style-type: none"> • מלכת שבא השווה של רחל בורובסקי. • מטרת ביקורה של מלכת שבא אצל שלמה - ישראל בן שם 	<p>היחידה מתמקדת בביקורה של מלכת שבא בממלכת שלמה המלך ונותנת הסבר אחד מתוך הסברים נוספים למוצא המשותף של יהודי אתיופיה עם כלל עם ישראל.</p> <p>הנתק של יהודי אתיופיה מעם ישראל התרחש בתקופת התנ"ך.</p> <p>להלן מספר מסורות על מועד צאתם לגלות של יהודי אתיופיה על בסיס מאמרו של ד"ר יוסי זינו (ד"ר יוסף זינו, מתוך : מנהגי טומאה וטהרה קדומים : שרידי הלכות קדומות במנהגי טומאה וטהרה של יהודי אתיופיה, עבודת גמר, אוניברסיטת בר-אילן, תש"ס, עמ' 8-12) :</p> <ul style="list-style-type: none"> • שירת דבורה – "ודן למה יגור אניות" (ספר שופטים 	תנ"ך ממלכתי – חט"ב כיתה ח'	מורשת

נושאים מרכזיים	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	תחום דעת	אגף
<p>מתוך המקורות לעיל, ניתן לשרטט קוויים לדמותו של שלמה, שנודעה למרחקים. כגודל ההילה והגדולה כך גודלה של הנפילה, המתוארת בפרק י"א במלכים.</p> <p>✓ קישור ליחידת הוראה: מלכים ונביאים</p>	<p>פרק ה')</p> <ul style="list-style-type: none"> שלמה ומלכת שבא - מלכים א' פרק י' פילוג המלוכה כגורם שהוביל ליציאת שבט דן לאתיופיה (מלכים א' פרק י"ב) גלות סנחריב – הגליית יהודים בידי סנחריב מלך אשור למצרים וכוש (מלכים ב' פרק י"ח) <p>- נבואת ישעיהו (י"א) - על חזרתם של בני מצרים פתרוס.</p> <p>יחידת לימוד זו מתייחסת למסורת של שלמה המלך ומלכת שבא. יש לדייק שמסורת זו מקובלת בעיקר על ידי הנצרות.</p>		
<p>בתכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית נושא יהדות אתיופיה נמצא בכמה מוקדי תוכן ושכבות לימוד:</p> <ul style="list-style-type: none"> כיתה א - במסגרת לימוד פתגמים מובאים גם פתגמים מביתא ישראל עם ההקשר שלהם. כיתה ב - חג הסיגד, מצ"ב קישור ליחידה אינטראקטיבית שפרסמנו בנושא (לפתוח בכרום). כיתה ו - לומדים את סיפור יציאתם של יהודי אתיופיה ואת שיר החסידה של חיים אידיסיס. כיתה ז - במסגרת העיסוק בדמויות מופת לומדים על יונה בוגלה, ממנהיגי ביתא ישראל. כיתה ט - במסגרת העיסוק בנושא "להיות אדם" - ערכי חיים על פרשת דרכים, לומדים על סיפור קליטתה של העדה האתיופית 	<p>תכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית נועדה לחזק ולהעמיק את הזהות היהודית-ציונית-ישראלית של תלמידי מערכת החינוך הממלכתית, את תחושת השייכות שלהם, אחריותם ומחויבותם לעמם, לארצם, למורשתם המשפחתית והקהילתית ולתרבותם. היא מבקשת להפגיש את התלמידים הלומדים במערכת החינוך הממלכתית עם היצירה היהודית לדורותיה ועל מגוון קהילותיה, עם הערכים היסודיים המגולמים בה ועם ביטויים חווייתיים ומעשיים של ערכים אלה באורחות חיים יהודיים. בתוך כך, שואפת התכנית להעמיק את יכולתם של התלמידים לקיים דיאלוג קשוב ומכבד בין זהויות שונות בחברה הישראלית, וכמו כן לעודד את התלמידים לקחת חלק פעיל בפיתוח תרבות יהודית-ישראלית במרחב, באקלים הבית-ספרי, בקהילה ובחברה הישראלית בכלל גם בהמשך חייהם – כבוגרי מערכת החינוך. נקודת המוצא הערכית של תכנית הלימודים מאפשרת את הדגשת המשותף והמאחד שבין חלקי החברה דרך ערכים מכווננים משותפים המצויים בבסיס התכנית.</p>	<p>תרבות יהודית-ישראלית</p>	<p>מורשת</p>

נושאים מרכזיים	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	תחום דעת	אגף
<p>בישראל והאתגרים שנלוו ונלווים לכך.</p> <p>בנוסף, אנו מעודדים עיסוק בדמויות וטקסטים שקשורים ביהדות אתיופיה בכל שכבות הגיל ובהתאם להקשר (התבגרות, סוגיות שבין אדם לחברו, עיסוק בחברת מופת ועוד).</p>	<p>תרבות יהודית-ישראלית עומדת בסימן אתגרי הקיום הריבוני במדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, בהם האתגרים החברתיים, הכלכליים, הביטחוניים והממלכתיים ואתגרי החיים הדמוקרטיים במדינה, תוך כיבוד והכרה של כלל האוכלוסיות, האזרחים, הדתות והתרבויות שבה.</p> <p>מורשת קהילות ישראל: תכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית שואפת לתת מקום של כבוד לביתו ולמשפחתו של הלומד, לקהילה ולהקשר התרבותי שמהם הוא בא, תוך ייצוג הולם של מגוון קולות, שיטות, מורשות וזהויות במסורות היהודיות ממזרח וממערב, בעבר ובהווה. בתוך שלל זהויות אלו נכללת כמובן זהותה של העדה האתיופית בישראל ומורשתה.</p>		
<p>1. עליה וקליטה</p> <p>2. העלייה לארץ ישראל</p> <p>3. קבלת השונה</p> <p>✓ קישור ליחידת הוראה - "ילדת הקשת בענן" - יסודי</p> <p>✓ קישור ליחידת הוראה - "המסע לארץ ישראל – כיתות ו-ז"</p>	<p>העמקת הידע של התלמידים אודות הקשיים שליוו את עליית בני העדה האתיופית במסעם לא"י.</p> <p>2. הכרות עם יצירות ספרות בנושא.</p> <p>* לרשימת יצירות לעיסוק בנושא קליטת עליה – ראו טבלה נוספת להלן.</p>	<p>עברית חינוך לשוני ממלכתי וממלכתי דתי - יסודי</p>	<p>שפות</p>
<p>✓ קישור ליחידת הוראה - "יחידת הוראה בנושא חג הסיגוד" - קריאה וכתובה בסוגות שונות.</p>	<p>נושא יהדות אתיופיה אינו משולב בתוכנית הלימודים כנושא אך במסגרת הקניית שפה ודקדוק אנו משתמשים בטקסטים בסוגות שונות ממקורות שונים העוסקים בנושא מורשת יהדות אתיופיה.</p>	<p>לשון חט"ב</p>	<p>שפות</p>

נושאים מרכזיים	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	תחום דעת	אגף
<p>1. הכרת התרבות האתיופית: היסטוריה, מנהגים, מנהגים: Our Family Album</p> <p>2. הכרת טקסטים ספרותיים עם פרספקטיבה היסטורית: King Solomon and the Queen of Sheba</p>	<p>הכרה והוקרה של תרבויות שונות בחברה הישראלית:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת טקסטים מסוגים שונים (מידעי, ספרותי וכד') • רכישת אוצר מילים • פיתוח מיומנויות חשיבה מסדר גבוה 	אנגלית חט"ב	שפות
<p>✓ סיפורי משפחות – סיפור עלייתם וגבורתם של יהודי אתיופיה, הכרת השונה וקבלת האחר, שיעורים נגד גילויי גזענות כלפי האחר. ערכים: אהבת הארץ שוויון, זכויות האדם, זכויות הילד, כבוד האדם, סובלנות, רב תרבותיות.</p> <p>✓ כיתה ב – במסגרת הכיתה, כיתה ג – במסגרת השכונה והקהילה, כיתה ד – במסגרת היישוב והמדינה.</p> <p>✓ ערכים מודגשים בכל שכבות הגיל: הכרת השונה וקבלת האחר, שיעורים נגד גילויי גזענות כלפי האחר. ערכים: אהבת הארץ, שוויון, זכויות האדם, זכויות הילד, כבוד האדם, סובלנות, רב תרבותיות.</p> <p>✓ פעילויות במרחב הפדגוגי: https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/moledet_h evra_ezrahut/yesodi/noseem nilmadim/yehadut ethiopia/</p> <p>✓ קישור ליחידה בתכנית מורשת יהדות אתיופיה</p> <p>✓ קישור ליחידות אינטראקטיביות: החיים באתיופיה מאתיופיה לארץ ישראל</p>	<p>במסגרת למוד הצייר "משפחות ויישובים בראי תולדות ישראל" יש שימת דגש על מורשת יהדות אתיופיה.</p>	מולדת חברה ואזרחות - יסודי	חברה ורוח

נושאים מרכזיים	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	תחום דעת	אגף
<p>1. הגאוגרפיה של ישראל – הכרות עם יהדות אתיופיה ומורשתה, סיפור המסע המורכב של העלייה לארץ ישראל.</p> <p>2. הכרות עם ארץ המוצא – מתאים גם לכיתה ז במסגרת התוכנית - האדם וסביבתו – כפר עולמי.</p> <p>3. יהדות אתיופיה ומורשתה – סיפור העלייה המיוחדת וקליטתה בישראל.</p> <p>4. דגש על ערכים: אהבת הארץ, סובלנות, קבלת השונה</p> <p>5. פעילויות במרחב הפדגוגי:</p> <p>https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/geography_adam_sviva/chativat-beynayim/noseem_nilmadim/aliyot-50-90/ קישור ליחידה בתכנית מורשת יהדות אתיופיה</p> <p>✓ קישור ליחידות אינטראקטיביות: אתיופיה – מדינה מיוחדת במינה עליית יהודי אתיופיה – ההיסטוריה של יהודי אתיופיה</p>	<p>במסגרת הנושא "אוכלוסיית ישראל" - דגש על העלייה לישראל של יהדות אתיופיה ועל מורשתה.</p>	<p>גיאוגרפיה, אדם וסביבה חט"ב</p>	
<p>1. הכרות עם יהדות אתיופיה, מורשתה והמסע המורכב לארץ ישראל</p> <p>2. הכרות עם ארץ המוצא וייחודה – אתיופיה והקשר רב הדורות של יהדות אתיופיה לארץ ישראל</p> <p>3. יהודי אתיופיה בארץ ישראל – סיפור העלייה והקליטה</p> <p>דגש על ערכים: אהבת הארץ, סובלנות, קבלת השונה ביתר העמקה</p> <p>https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/geography_adam_sviva/chativa-elyona/noseem_nilmadim/aliyot-50-90/</p>	<p>במסגרת לימוד גאוגרפיה-אדם וסביבה במגמות גאוגרפיה: במסגרת לימודי נתי"ב (ניתוח תופעות יסוד במרחב, לימוד לפרק אנסין על מקום במרחב העולמי) וכן במסגרת הלימוד של הגאוגרפיה של ארץ ישראל – אוכלוסיית ישראל.</p>	<p>גיאוגרפיה, אדם וסביבה חט"ע</p>	
<p>מורשת יהודי אתיופיה.</p> <p>✓ קישור ליחידת הוראה: קהילת ביתא ישראל: שורשים, היסטוריה,</p>	<p>חומר נלווה למורה ולתלמיד בעת הלימוד וכתובת עבודת השורשים.</p>	<p>היסטוריה ממלכתי – חט"ב</p>	<p>חברה ורוח</p>

אגף	תחום דעת	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	נושאים מרכזיים
			תרבות ומנהגים
	היסטוריה ממלכתי – חט"ע	העלייה מאתיופיה – קליטת העלייה והשתלבות בארץ בתוך חברה רב תרבותית.	המעבר מתפיסת יכור ההיתוך לגישת הירב תרבותיות במדינת ישראל – תהליכי קליטת העלייה. ✓ קישור ליחידת הוראה: יהודי אתיופיה כדוגמה להשתלבות במעבר מ"יכור ההיתוך" ל"רב-תרבותיות"
חברה ורוח	היסטוריה ממלכתי דתי – חט"ב	המטרה היא לחשוף את התלמידים לאתגרים הניצבים בפני העולים מאתיופיה ולעולמה המיוחד של תרבות זו, על מנת לקרב את כלל התלמידים ולהביא לקליטה ולהשתלבות מיטבית של בני הקהילה בחברה הישראלית.	1. בכיתה ז' - הכרת יהדות אתיופיה במסגרת העיסוק בשינויים במפת הפזורה היהודית בימי הביניים (תכנית הלימודים החדשה לכיתות ו-ח) 2. יחידת הוראה שמטרתה הכרת תהליך העלייה והאתגרים הניצבים בפני בני הקהילה האתיופית. ✓ קישור ליחידה: יחידת הוראה - חט"ב
	היסטוריה ממלכתי דתי – חט"ע	נושא עלייתם של יהודי אתיופיה לארץ הוא חלק מתכנית הלימודים החדשה בהיסטוריה בכיתות י"א בחמ"ד. בנוסף לעיסוק ולדיון המעמיק בעלייתם לארץ, המטרה היא לחבר את התלמידים להיסטוריה של יהודי אתיופיה וליצור אמפתיה כלפי עדה זו.	1. בכיתה יא' - מבצעי העלייה מאתיופיה (פרק בספר הלימוד "השיבה לציון: עליה והתישבות"). 2. מערך פעילות הכולל ארבעה פרקים במסגרת תכנית פר"ח (להוראה פדגוגית חדשנית הכוללת למידה עיונית ולמידה ברוח 'לב לדעת'). הפרקים מגוונים ועוסקים בכמיהה לארץ ישראל, במסע העלייה עצמו, בשאלת יהדותם של העולים ובדמויות מופת בקרב הקהילה האתיופית). ערכת פר"ח - העלייה מאתיופיה 3. יחידת הוראה שמטרתה היכרות עם היבטים מגוונים בחיי הקהילה האתיופית ועם תהליך העלייה והקליטה המורכב שחוו בני הקהילה (באמצעות למידה עיונית ולמידה ברוח 'לב לדעת')

אגף	תחום דעת	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	נושאים מרכזיים
			✓ קישור ליחידה: יחידת הוראה - חט"ע
חברה ורוח	ספרות ממלכתי	מתוך הבנה שתלמידינו מגיעים ממגוון תרבויות אתניות שיש לתת להן ייצוג בתהליך הלמידה. בראיון שהתקיים עם הסופר גרמאו מנגיסטו לאחר זכייתו בתחרות הסיפור הקצר של עיתון "הארץ", אמר מנגיסטו שלפי הבנתו "ספרות חייבת להיות קשורה לחיים של האנשים", ואכן הסיפור מתאר את רגע העלייה של קבוצת עולים בתיאור אותנטי ואישי.	1. תרבות הישראלים יוצאי אתיופיה. 2. קשיי העלייה והקליטה של יהדות ביתא ישראל בארץ. 3. השונות בין התרבות הישראלית וזו האתיופית.
	ספרות ממלכתי וממלכתי דתי – חט"ב – חט"ע	העמקת הידע של התלמידים אודות הקשיים שליוו את עליית בני העדה האתיופית במסעם לא"י	4. עליה וקליטה 5. העלייה לארץ ישראל 6. קבלת השונה
	ספרות ממלכתי וממלכתי דתי - חט"ב	הכרות עם תרבותם של יהודי אתיופיה, עם המסע הקשה לארץ אשר דרש קרבנות רבים ועם קשיי הקליטה, תוביל להבנה מעמיקה יותר של הקהילה האתיופית ותיצור קרבה בינם לבין התלמידים הוותיקים.	1. קלקידן - יחידות הוראה 2. מבצע אחים - יחידת הוראה שני הספרים חולקו במסגרת תכנית שמחת הקריאה לבתי הספר ונעשתה עליהם עבודה רבה. קישור ליחידה: המסע לארץ ישראל
	ספרות ממלכתי וממלכתי דתי – חט"ע	✓ קישור ליחידה: חלום בדמי כבוד – יחידת הוראה	
חברה ורוח	אזרחות – חט"ב	העיסוק ביהדות אתיופיה מתקשר לנושאים השונים הנלמדים בחטב וביניהם חינוך להומניזם, סובלנות,	יחידת הוראה בנושא השתלבות יהדות אתיופיה במדינת ישראל בראייה אזרחית - דגש על זכויות אדם, כבוד האדם, סובלנות.

אגף	תחום דעת	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	נושאים מרכזיים
		פלורליזם, שמירה על זכויות אדם .	
	אזרחות – חט"ע	הבנת מקומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית הדואגת לעלייה יהודית ומבטיחה שיוון כבוד	<p>1. עיסוק במדינת ישראל כמדינת העם היהודי- המחויבות ליהודי התפוצות ולעולים לארץ.</p> <p>2. יחידת הוראה בנושא השתלבות יהדות אתיופיה במדינת ישראל בראייה אזרחית- עם דגש ל מנגנוני פיקוח פורמליים ובלתי פורמליים.</p>
חברה ורוח	סוציולוגיה – חט"ע	הכרות עם מאפייני המשפחה האתיופית בישראל תוך יישום מושגים סוציולוגיים : מודרניזציה, תרבות משנה, משפחה מסורתית/מודרנית, מגדר.	<p>1. מאפייני משפחה מסורתית ומודרנית הבאים לידי ביטוי במשפחה האתיופית</p> <p>2. ערכים מרכזיים בחברה האתיופית: משפחתיות, מסורת, כבוד</p> <p>הבנת חשיבותה של העלייה מאתיופיה תוך שימוש בגישת היחסיות התרבותית.</p> <p>✓ קישור ליחידת לימוד בסוציולוגיה בנושא יהודי אתיופיה</p>
אמנויות	אמנות חזותית - יסודי	היכרות עם היצירה האמנותית בקרב בני העדה האתיופית בישראל.	<p>בהתאם לאבן הדרך: שיח הזהות ב"תכנית הלימודים ליסודי באמנות חזותית"</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרות עם תרבויות, ידע עולם, היסטוריה • זהות אישית • קבוצתית מקומית <p>✓ קישור ליחידה: רקמה כביטוי אמנותי + מצגת מלווה</p>
	אמנות חזותית – חט"ב	להעלות למודעות את מורשת יהדות אתיופיה ואת ייחודה של העדה באמצעות האמנות החזותית.	<p>בהתאם לתכנית הלימודים: "אמנות כתרבות חזותית" לחטיבת הביניים –</p> <p>א. מדיום: צילום ב. מדיום: מדיה דיגיטלית.</p> <p>1. מפגש ויזואלי עם התרבות האתיופית: אורח חיים, נופים, דמויות, חפצים.</p> <p>התנסות במדיום הצילום ובעבודה עם כלים טכנולוגיים באמצעות</p>
		מורשת יהדות אתיופית עשירה בצבעים, בצלילים ובטכניקות. באמצעות היצירות שנבחרו תבוא לידי ביטוי תרבות זו באופן מיטבי.	

נושאים מרכזיים	רציונל לשילוב נושא יהדות אתיופיה בתכ"ל	תחום דעת	אגף
<p>המרשתת. ✓ קישור ליחידה: מורשת יהדות אתיופיה + מצגת מלווה</p>			
<p>בהתאם לתכנית הלימודים לחטיבה עליונה "תולדות האמנות והבנתה" – הבנת האמנות בזיקה לאמנות מודרנית פוסטמודרנית והעכשווית – בפרק: שלושת הנושאים המרכזיים:</p> <ul style="list-style-type: none"> - התבוננות במציאות וייצוגה; - יצירה-אמן-חברה; - מסורת וחדשנות. <p>מושגים: אמצעים אמנותיים, דרכי מבע, האמנות כאוטוביוגרפיה, יחסי אמן-מקום ויחסי אמן-זהות, יחסי אמן-תרבות, מאמת אחת לריבוי אמיתות.</p> <p>✓ קישור ליחידה: אמנות עכשווית של יוצאי העדה האתיופית בישראל + מצגת מלווה</p>	<p>להעלות למודעות את העשייה האמנותית העכשווית בקרב בני העדה האתיופית בישראל ולחדד את הנושאים המעסיקים אותם ומשתקפים ביצירותיהם.</p>	<p>אמנות חזותית – חט"ע</p>	
<p>קישור ליחידה: התחלה חדשה בסו – פרק 1</p>	<p>במסגרת העיסוק בנושאים: פלורליזם, רב תרבותיות, המפגש עם האחר דרך קולנוע, גזענות בחברה הישראלית ומודלים להפגשה בין קבוצות.</p>	<p>אמנות הקולנוע – חט"ע</p>	<p>אמנויות</p>

. רשימת יצירות לעיסוק בנושא קליטת עליה

שם היצירה	היוצר	המקור	בנספח יצירות הספרות שבתכנית הלימודים	סוג	על היצירה
פסח שחגגנו באתיפיה	דורית אורגד	חלונות ב', המרכז לטכנולוגיה חינוכית, 1993	מעגל שני ממלכתי וממלכתי דתי כיתות א'-ב'	סיפור	תמנה ודסטה, אח ואחות, שנולדו באתיפיה וכיום חיים בבאר שבע, מספרים על ההכנות לחג הפסח באתיפיה.
ילדת הקשת בענן	נעמי שמואל	הקיבוץ המאוחד 2002	מעגל שני ממלכתי וממלכתי דתי כיתות ג-ד	ספר	סיפורה של מִסְקָרָם, צברית בת קצרין, העוברת יחד עם משפחתה להרצליה. אביה של מסקרם עלה מארצות הברית ואימה בת לעדה האתיופית. ביום הראשון ללימודים בהרצליה מסקרם מתרגשת. הילדים בכיתה החדשה בטוחים, על פי צבע עורה ותסרוקת הצמות, שהיא עולה חדשה מאתיפיה. הקוראים מלווים את מסקרם במסע למציאת הזהות האישית שלה ובהתמודדות עם החברים בכיתה החדשה. יחידת הוראה על הספר
יציאת אתיפיה	נעמי שמואל	המכון לחקר הטיפוח בחינוך האוניברסיטה העברית 2007	מעגל שני ממלכתי וממלכתי דתי כיתות ג-ד	ספר	סיפור המסע מאתיפיה לארץ דרך סודן בעיניים של ילד.
העץ העצוב	דבורה עומר	עד השמים הוצאת עמיחי 1961	מעגל שני ממלכתי וממלכתי דתי כיתות ג-ד	סיפור	העץ העצוב הוא סיפור על אינגדאו, ילד עולה חדש שעלה עם משפחתו מאתיפיה לישראל ובארץ שונה שמו ל"אילן". בחודשיו הראשונים בארץ הוא מתקשה להיקלט ולרכוש חברים, אך מצליח להתגבר על המחסום ולרכוש לעצמו חברים חדשים.

שם היצירה	היוצר	המקור	בנספח יצירות הספרות שבתכנית הלימודים	סוג	על היצירה
יום החרגול וימים אחרים	דורית אורגד	הקיבוץ המאוחד, 2001	אינו מופיע בנספח יצירות הספרות. מומלץ לכיתות ג-ד	ספר	<p>אסמרץ', או בשמה העברי אסנת, היא ילדה מחוננת שעלתה לארץ מאתיופיה. הספר מספר על קליטתה בארץ בעזרת פרקי יומן קצרים.</p> <p>הסופרת דורית אורגד מקריאה מהספר באתר דף-דף</p>
המסע לארץ ישראל	חיים אידיסי	תקליטור, מזמור, עקבות מאתיופיה במילים ובמנגינות, מט"ח, 1999	מעגל ראשון כיתות ה-ו	שיר	<p>שיר הפורש בלשון ציורית את קשיי המסע שעברו העולים מאתיופיה בדרכם לארץ-ישראל.</p> <p>השיר מביע את כיסופי העולים להגיע לארץ-ישראל ולירושלים.</p> <p>הקישור לפורטל הפדגוגי</p>
ירוס הולכת לירוסלם	מלניק בת עמי	דרור לנפש, 2015	אינו מופיע בנספח יצירות הספרות מומלץ לכיתות א-ג	ספר	<p>הספר מספר את סיפורה של הילדה ירוס, שעלתה עם משפחתה מאתיופיה</p> <p>תקציר הספר</p>
היום האחרון של פורים	יוסי וירדן ואסה	כנרת, 2015	אינו מופיע בנספח יצירות הספרות מומלץ לכיתות א-ג	ספר	<p>יוסי מעריץ את רמבו וחולם להיות נינג'ה. הוא רוצה להיות גיבור - כמו שהיה אחיו דסה כשנשאר לבדו בשדות הריקים באתיופיה וכמו שהיה אבא שלו בדרך הארוכה לישראל. עכשיו, בנתניה, הדרך היחידה שיוסי מכיר מובילה למכולת של ששון ובחזרה הביתה, אבל הוא נחוש למצוא את הדרך</p>

שם היצירה	היוצר	המקור	<u>בנספח יצירות הספרות שבתכנית הלימודים</u>	סוג	על היצירה
					שלו בארץ החדשה שהגיע אליה המצגת שהכינו במט"ח הפרק הראשון של הספר
חסידה	חיים אידיס	https://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=19044	אינו מופיע בנספח יצירות הספרות מומלץ לכיתות א-ג	שיר	החסידות סימלו אצל יהודי אתיופיה את הגעגועים לירושלים ולארץ ישראל משום שהן עוברות בדרכם לישראל-דרך אפריקה. הפסקה האחרונה שמבקשת לבשר בשלום העיר, מזכירה תפילות של יהודי אתיופיה לשלומה של ירושלים. הקישור לפורטל הפדגוגי
אמא ספרי לי	איילה אינגדשט ורן כהן אהרונב	https://www.youtube.com/watch?v=lvFAi5EoiP8	אינו מופיע בנספח יצירות הספרות מומלץ לכיתות א-ג	שיר	השיר מספר על המסע מאתיופיה לארץ ישראל דרך עיניה של ילדה. השיר מעצים את גבורתן של הנשים והאמהות שעשו את המסע הקשה תוך כדי שמירה ודאגה לילדיהן. הקישור לפורטל הפדגוגי